

Novela zákona o pedagogických pracovnících (stanovisko spolku Pedagogická komora)

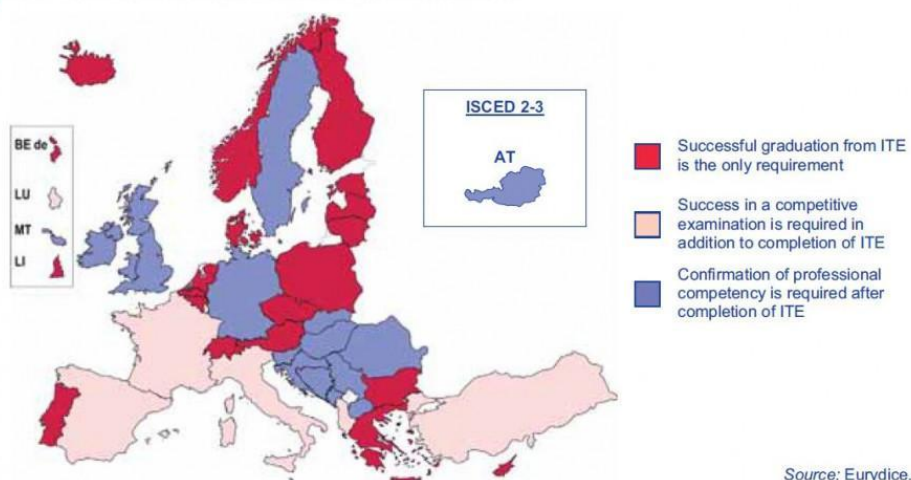
<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=289&CT1=0>

V roce 2017 nebyla schválena komplexní novelizace zákona o pedagogických pracovnících, a to i na základě petice proti kariérnímu řádu, kterou podepsalo více než 21.000 signatářů (senátní i původní poslanecká verze byly zamítnuty Poslaneckou sněmovnou). Roku 2021 nebyla přijata komplexní novelizace zákona o pedagogických pracovnících, protože se řada školských organizací postavila proti v ní navrhované deprofesionalizaci povolání učitele (senátní verze nebyla do konce volebního období Poslanecké sněmovny projednána). Přestože od roku 2015 (7 let) nedošlo ke změně zákona, nemělo to žádné negativní dopady na kvalitu vzdělávání. Z tohoto pohledu se jeví aktuální znění zákona jako vyhovující a není třeba ho měnit.

1. Uznání předpokladu kvalifikace učitele ředitelem školy

Oproti předchozí verzi novely zákona o pedagogických pracovnících obsahuje aktuální návrh změn několik pojmů, které Pedagogická komora, z. s., požadovala do novely začlenit již v minulém volebním období. Jedná se o omezení pro učitele bez pedagogického vzdělání na výuku pouze těch vyučovacích předmětů, které odpovídají oboru, jenž vystudoval na vysoké škole. Tato podmínka se ovšem netýká studentů magisterských programů učitelství, kteří již získali titul bakalář, což hodnotíme negativně. Návrh dále obsahuje pojistku proti řetězení tříletých období, kdy bude moci vyučovat člověk bez pedagogického vzdělání jakožto „kvalifikovaný“ učitel. Bohužel není zajištěna centrální evidence těchto pracovníků, takže ředitel školy nebude moci ověřit pravdivost tvrzení pracovníka, že někdy v předchozí době nepracoval 3 roky jakožto učitel, aniž by měl pedagogické vzdělání (může být totiž zaměstnán na jinou výjimku, viz níže § 22 odst. 7). V praxi se obáváme obcházení tohoto ustanovení zákona, a to tak, že ředitel školy zaměstná člověka bez pedagogického vzdělání na stávající výjimku § 22 odst. 7 (znění je totožné s textem navrhovaného nového § 22 odst. 10).

Figure 2.1: Official requirements for becoming a fully qualified teacher in primary and general secondary education (ISCED 1-3), 2016/17

Zásadně nesouhlasíme s principem „uznávání předpokladu odborné kvalifikace učitele“ někomu, kdo ji ve skutečnosti nezískal. Toto ustanovení je ve srovnání s legislativou členských států Evropské unie (viz mapa) zcela nestandardní a nesystémové (neplatí v žádné členské zemi EU). Povede k mnoha negativním důsledkům. Především k deprofesionalizaci učitelství jakožto regulovaného povolání, k jehož výkonu je třeba nejprve splnit stanovené kvalifikační předpoklady. Těmi je v současnosti absolvování studia učitelství na fakultách vysokých škol, které ho mají akreditováno, nebo absolvování 250hodinového doplňujícího pedagogického studia, které organizuje vysoká škola.

Zcela zásadní problém vidíme v tom, že pokud bude novela schválena, může dojít k následující situaci: Jestliže se na volné místo učitele 2. stupně ZŠ nebo SŠ přihlásí kvalifikovaný učitel a zároveň člověk bez kvalifikace, ředitel školy bude moci dát přednost nekvalifikovanému a kvalifikaci mu na 3 roky uznat. Toto současná právní úprava neumožňuje, což považujeme za správné. Zákony mají chránit zaměstnance, protože nejsou v rovném postavení vůči zaměstnavatelům. Pracovníků bez

pedagogického vzdělání, kteří si nedodělávají tzv. pedagogické minimum, je v současnosti minimum (2,4 % učitelů 2. stupně ZŠ), proto nedává smysl pro ně schvalovat tuto výjimku v zákoně. Dalším negativním důsledkem může být, že původní zájemci o studium učitelství na VŠ raději zvolí jiný obor, protože budou moci nastoupit do školy jako učitelé i bez pedagogického vzdělání. Vzhledem k vysokému počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách (včetně závažných postižení) může člověk bez pedagogického vzdělání svým nekvalifikovaným působením jakožto učitel napáchat řadu škod.

Z důvodové zprávy k novele: "V regionálním školství bylo k 1. 1. 2019 podle mimořádného šetření MŠMT 4,7 % učitelů bez pedagogického vzdělání..."

Tabulka 24 – Úvazky učitelů na 2. stupni základních škol podle splnění požadavků na kvalifikaci

Učitelé 2. stupeň ZŠ	Úvazky z pohledu kvalifikace							
	Celkem	kvalifikovaní	v tom			podíl nekvalifikovaných		
			celkem	nekvalifikovaní		celkem	v tom	
				doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikace		doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikaci
Česká republika	30 995,8	28 830,8	2 164,9	1 416,5	748,4	7,0 %	4,6 %	2,4 %
Hlavní město Praha	3 227,7	2 858,2	369,5	245,1	124,3	11,4 %	7,6 %	3,9 %
Středočeský kraj	3 883,5	3 382,1	501,5	300,2	201,3	12,9 %	7,7 %	5,2 %
Jihočeský kraj	1 900,9	1 838,8	62,1	38,9	23,2	3,3 %	2,0 %	1,2 %
Plzeňský kraj	1 656,9	1 568,9	88,0	55,6	32,4	5,3 %	3,4 %	2,0 %
Karlovarský kraj	822,8	666,2	156,6	91,9	64,8	19,0 %	11,2 %	7,9 %
Ústecký kraj	2 623,8	2 252,2	371,6	252,1	119,5	14,2 %	9,6 %	4,6 %
Liberecký kraj	1 374,8	1 265,4	109,4	73,1	36,3	8,0 %	5,3 %	2,6 %
Královéhradecký kraj	1 713,6	1 612,2	101,4	63,6	37,8	5,9 %	3,7 %	2,2 %
Pardubický kraj	1 524,0	1 455,1	68,9	50,2	18,7	4,5 %	3,3 %	1,2 %
Kraj Vysočina	1 611,1	1 569,6	41,5	33,1	8,5	2,6 %	2,1 %	0,5 %
Jihomoravský kraj	3 394,4	3 292,1	102,2	71,9	30,4	3,0 %	2,1 %	0,9 %
Olomoucký kraj	1 905,5	1 859,6	45,8	34,1	11,8	2,4 %	1,8 %	0,6 %
Zlínský kraj	1 749,1	1 702,6	46,5	33,9	12,6	2,7 %	1,9 %	0,7 %
Moravskoslezský kraj	3 607,7	3 507,9	99,8	72,9	27,0	2,8 %	2,0 %	0,7 %

Tabulka 25 – Úvazky učitelů ve středních školách podle splnění požadavků na kvalifikaci

Učitelé SŠ	Úvazky z pohledu kvalifikace							
	Celkem	kvalifikovaní	v tom			podíl nekvalifikovaných		
			celkem	nekvalifikovaní		celkem	v tom	
				doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikace		doplňující si kvalifikaci	nedoplňující si kvalifikaci
Česká republika	38 263,4	36 239,1	2 024,3	1 158,2	866,1	5,3 %	3,0 %	2,3 %
Hlavní město Praha	5 901,8	5 454,1	447,7	273,1	174,5	7,6 %	4,6 %	3,0 %
Středočeský kraj	3 553,4	3 283,1	270,3	125,6	144,7	7,6 %	3,5 %	4,1 %
Jihočeský kraj	2 519,8	2 424,2	95,6	45,7	49,9	3,8 %	1,8 %	2,0 %
Plzeňský kraj	1 924,1	1 831,8	92,3	42,3	50,0	4,8 %	2,2 %	2,6 %
Karlovarský kraj	957,6	899,8	57,8	27,7	30,0	6,0 %	2,9 %	3,1 %
Ústecký kraj	2 888,1	2 610,2	278,0	162,1	115,9	9,6 %	5,6 %	4,0 %
Liberecký kraj	1 440,6	1 354,4	86,1	49,5	36,7	6,0 %	3,4 %	2,5 %
Královéhradecký kraj	2 139,6	2 038,4	101,2	57,9	43,2	4,7 %	2,7 %	2,0 %
Pardubický kraj	1 955,2	1 852,9	102,3	56,1	46,2	5,2 %	2,9 %	2,4 %
Kraj Vysočina	1 914,6	1 826,6	88,0	51,4	36,6	4,6 %	2,7 %	1,9 %
Jihomoravský kraj	4 168,3	3 995,4	172,9	105,7	67,2	4,1 %	2,5 %	1,6 %
Olomoucký kraj	2 467,1	2 396,8	70,3	57,0	13,3	2,9 %	2,3 %	0,5 %
Zlínský kraj	2 238,7	2 186,4	52,4	36,2	16,2	2,3 %	1,6 %	0,7 %
Moravskoslezský kraj	4 194,5	4 084,9	109,6	67,8	41,8	2,6 %	1,6 %	1,0 %

Zdroj tabulek: Mimořádné šetření ke stavu učitelů v regionálním školství (MŠMT)

§ 9a

(1) Zaměstnanci, který je absolventem akreditovaného magisterského studijního programu, jehož zaměření odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele druhého stupně základní školy nebo učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy za splněný na dobu nejdéle 3 let ode dne, kdy tuto pedagogickou činnost začal vykonávat.

§ 9a

(5) Celková doba uznání předpokladu odborné kvalifikace podle odstavce 1, 2, 3 nebo 4 nesmí u téhož zaměstnance přesáhnout ani v souhrnu u více zaměstnavatelů 3 roky. Zaměstnanec před vznikem pracovního poměru sdělí řediteli školy, zda a na jakou dobu u něho dříve došlo k uznání předpokladu odborné kvalifikace podle odstavce 1, 2, 3 nebo 4.

§ 9a

(6) Zaměstnanci, který získal vysokoškolské vzdělání v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd a současně je studentem akreditovaného magisterského studijního programu zaměřeného na přípravu učitelů druhého stupně základní školy nebo střední školy, který navazuje na bakalářský studijní program, může ředitel školy písemně uznat předpoklad odborné kvalifikace učitele druhého stupně základní školy nebo učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy na této škole za splněný po dobu studia tohoto akreditovaného magisterského studijního programu, nejdéle však na dobu 3 let ode dne zahájení studia tohoto studijního programu.

§ 22

(10) Právník osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací.

Stávající znění § 22 odst. 7 (je totožné s navrhovaným zněním § 22 odst. 10):

(7) Právník osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací.

Zdroj: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>

Poznámka: Doporučujeme, aby ke stávajícímu § 22 odst. 7 vytvořilo MŠMT metodický výklad, který zajistí ředitelům škol vyšší míru právní jistoty, že postupovali správně (například určí počet, formu a frekvenci inzerátů s informacemi o volné pracovní pozici pro kvalifikovaného učitele, na jehož místě dočasně pracuje nekvalifikovaný pracovník). Touto metodikou by se řídila ČŠI, zřizovatelé škol, inspektorát práce a další instituce při kontrolách dodržování platné legislativy školami.

2. Nově navrhované pracovní pozice (uvádějící a provázející učitel)

Řadu navrhovaných změn v aktuálním návrhu novelizace zákona o pedagogických pracovnících lze realizovat jednodušším způsobem – změnou vyhlášky nebo nařízení vlády. To se týká především nových pracovních pozic (uvádějící a provázející učitel). Doposud nebyly žádné pracovní pozice přímo součástí zákona. Například pracovní pozice školní psycholog nebo školní speciální pedagog jsou definovány pouze ve vyhlášce. Přesto se obě pozice financují ze státního rozpočtu – prostřednictvím podpůrných opatření v rámci společného vzdělávání (inkluze), případně prostřednictvím evropských fondů (např. tzv. šablony), jak je tomu již od roku 2005 (projekt VIP Kariéra). Stejně tak doposud nebyla součástí zákona pracovní pozice třídní učitel (zmiňuje ji pouze nařízení vlády), ale její financování bylo zajištěno v rámci tzv. zvláštního příplatku. V zákoně o pedagogických pracovnících nebyla uvedena ani pracovní pozice výchovný poradce, přestože je spojena s 250hodinovým studiem.

Vybrat 3 pracovní pozice z mnoha a vtělit tyto do zákona je zcela nekonceptní. Doporučujeme proto pracovní pozice uvádějící učitel, provázející učitel i třídní učitel začlenit do legislativy formou vyhlášky (popis činností pro danou pracovní pozici) a nařízení vlády (výše nárokových příplatků a rozsah snížení přímé pedagogické činnosti), jak je tomu u všech ostatních pracovních pozic. Nové pracovní pozice uvádějící a provázející učitel se navíc zavádějí rovnou přímo do zákona, aniž by předtím došlo k jejich pilotáži, což je v jiných případech obvyklý postup (viz pracovní pozice školní psycholog či školní speciální pedagog). Doporučujeme v první fázi zafinancovat ověření těchto nových pracovních pozic prostřednictvím evropských fondů. Až následně by bylo nastaveno jejich financování ze státního rozpočtu. To je v návrhu novelizace nyní koncipováno tak, že škola, která bude tyto pracovní pozice mít, získá finance na úkor škol, které tyto pracovní pozice mít nebudou, což považujeme za nepřijatelné.

Z důvodové zprávy k novele: "Opatření C. a D. počítá v rámci úpravy návazných legislativních předpisů s finanční odměnou pro provázející a uvádějící učitele, ovšem bez zvýšených nákladů na

státní rozpočet. Finanční odměnu MŠMT plánuje stanovit v rámci prostředků na nadtarifní složky platu poukázaných škole: konkrétní škola tedy získá vyšší objem prostředků na nadtarifní složky platů provázejících a uvádějících učitelů bez toho, aby byl dotčený celkový objem prostředků na platy (navýšení bude kompenzováno snížením ostatním školám). MŠMT v současnosti uvažuje o specializačním příplatku ve výši 2000 Kč hrubé měsíční mzdy pro jednoho provázejícího nebo uvádějícího učitele. Podle předběžného odhadu by mělo jít o souhrnné posílení rozpočtů škol, které mají provázejícího nebo uvádějícího učitele, o zhruba 65-115 mil. Kč v případě opatření C. a 300-500 mil. Kč ročně v případě opatření D. MŠMT zároveň uvažuje o podpoře provázejících a uvádějících učitelů v rámci opatření C. a D. rovněž prostřednictvím odpočtů přímé pedagogické činnosti, což by mohlo vést buď ke zvýšení počtu úvazků v regionálním školství nebo ke snížení průměrného platu učitelů (které by bylo možné tolerovat jen nakolik nesníží průměrný plat pedagogických pracovníků pod 129,5 % průměrné mzdy). MŠMT však chce o této případné podpoře rozhodnout na základě celkové revize odpočtů přímé pedagogické činnosti v celém systému regionálního školství. Tuto změnu MŠMT plánuje provést na základě výzkumu TA ČR, který v tomto směru zkoumá činnosti a potřeby škol, a jehož výsledky by měly být připravené v prvním kvartále roku 2023."

§ 24b

Uvádějící učitel

Uvádějícím učitelem je učitel, který začínajícího učitele zejména metodicky vede po dobu jeho adaptačního období, průběžně a pravidelně s ním hodnotí jeho pedagogickou činnost a seznamuje ho s podmínkami provozu školy a s její dokumentací.

§ 24c

Provázející učitel

(1) Provázejícím učitelem je učitel, který metodicky vede žáka nebo studenta jiné školy nebo vysoké školy připravujícího se v rámci praktického vyučování, praktické přípravy nebo praxe na výkon povolání učitele.

(2) Provázející učitel splňuje předpoklady podle § 3 a získal praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti v délce 5 let.

§ 24d

Třídní učitel

(1) Třídní učitel v základní a střední škole vykonává ve třídě nebo třídách určených ředitelem školy práce související s přímou pedagogickou činností spočívající zejména v podpoře zdravých a funkčních vztahů mezi žáky, ve vytváření bezpečného a podnětného prostředí pro vývoj, výchovu a vzdělávání žáků ve spolupráci s jejich zákonnými zástupci i zaměstnanci školy a v dalších organizačních a administrativních činnostech.

(2) Práce třídního učitele podle odstavce 1 vykonává také vedoucí oddělení na konzervatoři nebo základní umělecké škole a vedoucí studijní skupiny na vyšší odborné škole.

Poznámky: V novele chybí odkaz na právní předpis, který stanoví výši nárokových příplatků u těchto pracovních pozic nebo rozsah snížení přímé vyučovací činnosti. Ve skutečnosti „vedoucí oddělení na konzervatoři nebo základní umělecké škole a vedoucí studijní skupiny na vyšší odborné škole“ práce třídního učitele nevykonávají...

3. Nově navrhovaná pedagogická profese (školský logoped)

Obdobě je třeba nahlížet na novou pedagogickou profesi školský logoped (nikoliv školní – nebude pracovat ve školách, nýbrž ve školských poradenských zařízeních). Ve skutečnosti se jedná pouze o pracovní pozici, kterou vykonává speciální pedagog (pedagogická profese speciální pedagog již v zákoně uvedena je). Stejně jako vykonává učitel pracovní pozici výchovného poradce nebo koordinátora ICT (metodika ICT), případně jinou specializovanou činnost, která je spojena s 250hodinovým studiem. Pracovní pozice školský logoped by tudíž měla být pouze součástí vyhlášky. Její zařazení mezi pedagogické profese přímo do zákona je zcela nesystémové.

Z důvodové zprávy k novele: "MŠMT neeviduje počty školního logopedů, ti jsou vykazováni jako speciální pedagogové, kterých bylo v r. 2021 celkem 581 v celém regionálním školství. Školských logopedů tedy budou maximálně nízké stovky jednotlivců."

4. Získání kvalifikace učitele mimo studium organizované vysokými školami

Dosavadní právní úprava stanovuje, že kvalifikaci učitele 2. stupně ZŠ a SŠ lze získat výhradně studiem na vysoké škole (buď studiem učitelství, nebo studiem jiného magisterského programu a doplňujícím pedagogickým studiem v rozsahu 250 hodin, které organizuje vysoká škola). Nově se navrhuje, aby toto doplňující pedagogické studium mohla nabízet jakákoliv komerční firma nebo nezisková organizace. To považujeme za nepřijatelné rozvolnění pravidel, což bude mít negativní důsledky na kvalitu tohoto studia (nově nazývaného „studium pedagogiky“). Dosavadní znění „vzdělání v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku“ se v novele nahrazuje zněním „studium pedagogiky podle § 22 odst. 1 písm. a) nebo b)“...

§ 22

Společná ustanovení k odborné kvalifikaci

(1) Studiem pedagogiky se rozumí vzdělání získané studiem ve vzdělávacím programu akreditovaném pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a uskutečňovaném vysokou školou v programu celoživotního vzdělávání nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

a) pro učitele druhého stupně základní školy a učitele střední školy s obsahovým zaměřením na pedagogiku, psychologii, obecnou didaktiku a didaktiku zaměřenou na výuku v konkrétních oborech nebo předmětech,

Poznámka: Není zřejmé, co jsou "obory" a "předměty" (navrhované znění § 22 odst. 1 je velmi nejasné).

5. Zrušení akreditace většiny vzdělávacích programů DVPP

Novelizace ruší bez náhrady proces, kdy MŠMT akredituje každý jednotlivý vzdělávací program v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i organizaci, která ho poskytuje. Nadále by se akreditovaly výhradně vzdělávací programy, jejichž úspěšné absolvování vede k získání kvalifikace nebo specializace, a pouze ty organizace, které je poskytují. Tím ovšem MŠMT zcela ztratí kontrolu nad kvalitou většiny kurzů, a to nejen jednoduchých, ale i velmi rozsáhlých vzdělávacích akcí v řádech stovek hodin. Navrhujeme, aby akreditaci MŠMT nepodléhala nově každá vzdělávací akce jednotlivě, ale pouze celá organizace, která kurzy DVPP poskytuje. Krátké kurzy do 40 hodin by akreditaci nepodléhaly, ale delší vzdělávací akce by musely být akreditovány MŠMT, jak tomu bylo doposud. Akreditaci MŠMT by tak podléhala 13 % vzdělávacích akcí DVPP oproti současnosti, což je stále velmi výrazné snížení administrativy na straně MŠMT. Upozorňujeme, že v případě schválení novely naopak výrazně vzroste byrokratická zátěž organizací, které akreditované kurzy nabízejí.

Z důvodové zprávy k novele "68 % kurzů akreditovaných v letech 2019-2021 má méně než 10 hodin, 87 % méně než 40 hodin".

6. Garance financí na platy pedagogických pracovníků

Doposud byla výše finančních prostředků na platy pedagogických pracovníků součástí zákona o státním rozpočtu pro daný kalendářní rok. V roce 2021 došlo k navýšení platů učitelů v souladu s programovým prohlášením předchozí vlády na 150 % vůči roku 2017. V letošním roce předpokládáme snížení podílu platů pedagogických pracovníků vůči průměrné mzdě v ČR oproti roku 2021. Průměrná mzda v ČR vzrostla v prvním pololetí roku 2022 o 7 %, platy učitelů se zvýšily pouze o 2 % (v roce 2021 odpovídaly platy učitelů (včetně ředitelů škol) 122 % průměrné mzdy v ČR). Tento negativní trend očekáváme i v roce 2023. V roce 2024 by v případě schválení novely zákona o pedagogických pracovnících byly garantovány finanční prostředky na platy pedagogických pracovníků (tudíž nejen učitelů, ale rovněž vychovatelek školních družin nebo asistentů pedagoga) ve výši 1,404násobku předloňské průměrné mzdy v ČR. Současná vláda tím zaváže sama sebe k plnění svého programového prohlášení, které v roce 2022 a 2023 nesplní.

Garantovat finance pro jednu část školského rozpočtu (platy pedagogických pracovníků) a ponechat bez garance například finance na ONIV či platy nepedagogických pracovníků může vést k tomu, že se ostatní výdaje nebudou zvyšovat, nebo se dokonce sníží (jak se v případě ONIV pro veřejné školy stalo v roce 2021 – pokles činí 30 %). Ředitelé škol budou následně nuceni žádat o převedení

finančních prostředků určených původně na nenárokové části platů pedagogických pracovníků do ONIV či na platy nepedagogických pracovníků. Přes uvedené výtky změnu podporujeme, protože dosavadní zkušenosti ukázaly, že původní slib z roku 2003 ohledně 130 % průměrné mzdy v ČR pro učitele stále nebyl splněn.

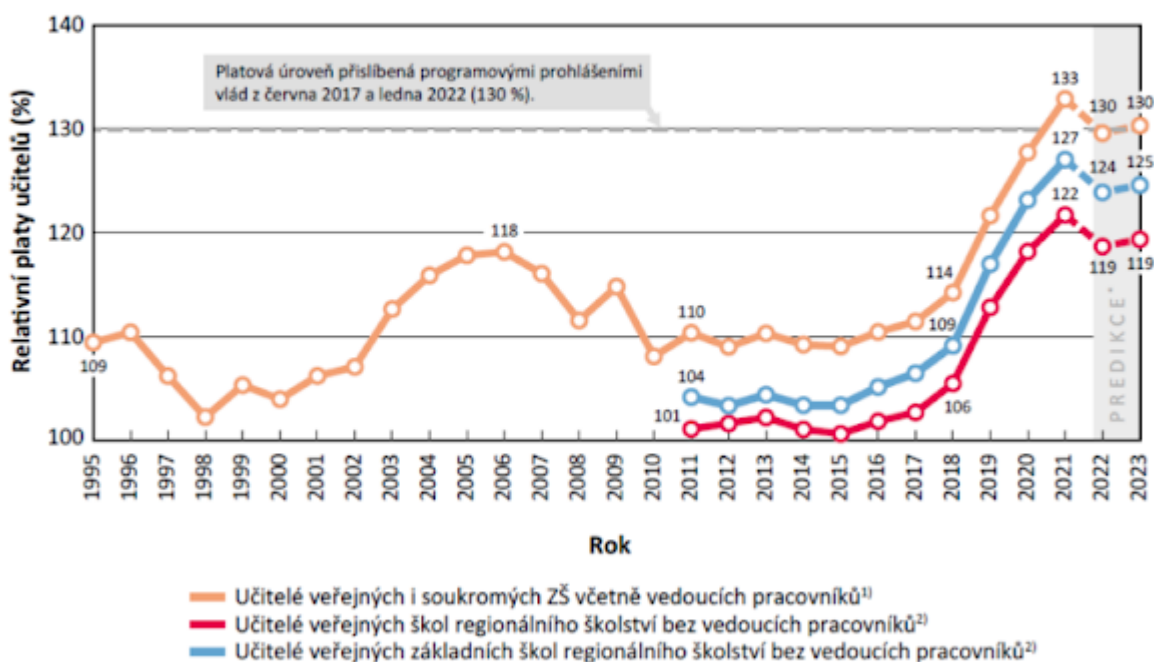
Pokud by v budoucnosti chtěly vlády šetřit, nezbudou jim jiné nástroje než snižovat počty pedagogických pracovníků (např. nedávno avizované propouštění asistentů pedagoga) nebo zvyšovat rozsah přímé pedagogické činnosti učitelům a ředitelům škol (v případě zástupců ředitele se tak již stalo k 1. 9. 2022 u 3000 nejmenších škol).

§ 161c

Společná ustanovení pro financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí

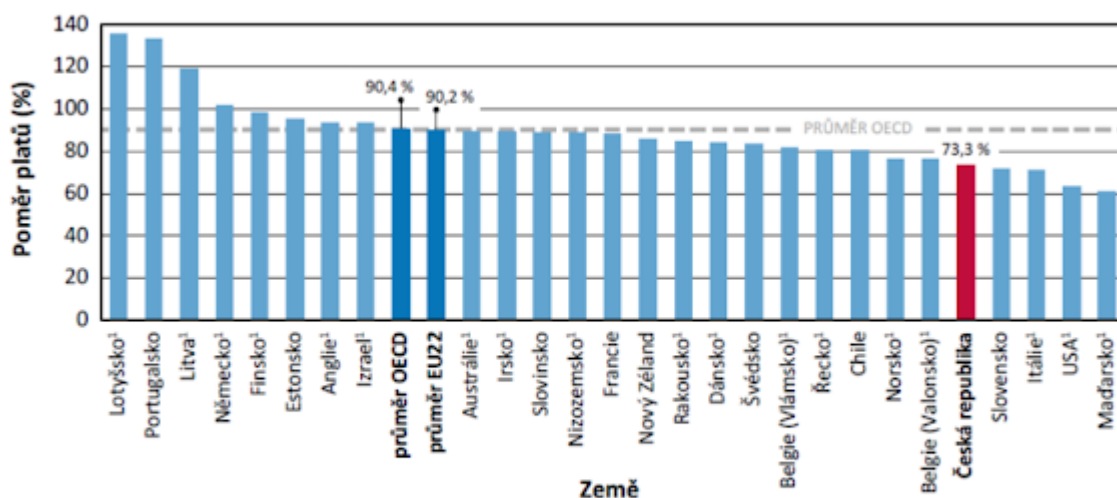
(4) Ministerstvo vyhlásí normativy, opravné koeficienty a příplatky podle odstavce 1 písm. a) a b), § 161 odst. 1, § 161a odst. 1 a § 161b odst. 1 a určí výši rezervy podle odstavce 3 písm. c) tak, aby celková výše finančních prostředků určených na platy pedagogických pracovníků rozepisovaných podle odstavce 3 odpovídala v měsíčním průměru na 1 úvazek pedagogického pracovníka nejméně 1,404násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok.

Graf 1: Relativní platy učitelů
(průměrné platy učitelů v % průměrných mezd v ekonomice)

Zdroj: Daniel Münich (IDEA CERGE-EI): Platy učitelů v roce 2021: vrchol dosažen a co dál?
<https://drive.google.com/file/d/1C2PqgFjJvZ8V1yBFgOaKNdrqHgbNv2rK/view>

Graf 5: Mezinárodní srovnání relativních platů učitelů (2019)
(průměrných platů učitelů vůči průměrným platům VŠ vzdělaných)

Zdroj: Education at a Glance, OECD 2021, str. 359, Obrázek D3.1., <https://stat.link/hzqlum>

Pozn.: Učitelé na druhém stupni veřejných základních škol. Platy zahrnují veškeré příplatky. Průměry za zaměstnance 25–64 let pracující celý rok na plný úvazek v referenčním roce.

¹ Jde o údaj roku 2020.

Poznámka: Věkový průměr českých učitelů je nižší, než jaký je průměr v členských státech EU.

Figure 1.2: Proportion of lower secondary education teachers by age groups, 2018

%	EE	EL	LT	IT	LV	BG	AT	PT	HU	DE	CY	NL	ES	EU-28	SK	SE	CZ	LI
≥ 50	54.5	53.7	52.4	50.3	50.1	47.9	47.4	46.7	46.5	44.1	38.7	38.6	38.1	38.0	37.5	37.0	36.7	35.5
35-49	31.1	41.3	37.3	36.1	36.9	40.0	31.2	49.9	42.0	35.8	53.2	33.6	50.5	42.0	41.3	46.0	44.1	43.8
< 35	14.5	4.6	10.4	6.4	13.0	12.1	21.4	3.4	11.4	19.9	8.1	27.9	11.4	19.2	21.2	17.0	19.1	20.8
%	CH	DK	FI	MK	FR	PL	BE	NO	LU	RO	HR	UK	MT	TR	IE	SI	IS	RS
≥ 50	34.7	32.3	32.2	32.1	31.8	31.3	28.2	28.1	26.4	25.2	25.0	18.0	12.4	6.3	:	:	:	:
35-49	42.2	42.1	47.8	37.6	48.2	52.8	40.3	41.3	43.2	50.6	45.5	41.3	41.3	41.9	:	:	:	:
< 35	23.2	25.6	20.0	30.3	19.9	15.9	31.4	30.5	30.2	24.2	29.3	40.7	46.3	51.5	:	:	:	:

Source: Eurydice, on the basis of Eurostat/UOE data [educ_uoe_perd01] [as of April 2020] (see Table 1.1 in Annex II).